XIX-ik évfolyam. 5-ik szám. Kőszeg, 1899. Január 29-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona. Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felelős szerkesztő: WITTINGER ANTAL. Kiadó és laptulajdonos: FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők. Nyiltter sora 40 fir. — Hirdetések nagyság szerint.

Idegenforgalmunk emeléséről.

Pár évvel ezelőtt kőszegi turista-körökben akciót inditottak a város idegenforgalmának emelése czéljából, azt remélve, hogy az e téren elért siker Kőszeg város gazdasági és társadalmi életére hasznos lefolyással leend.

Kétségtelennek látszik ma is a remény, a számitás helyessége, mert bármerre nézünk, bármihez fogunk, nem kecsegtet sehol semmi kilátás a jobb jövőre nézve; nem találjuk meg mind sulyosabbá váló egzisztenciánkból a kibontakozás módját. Egyedül az idegenforgalom emelésére kellene tehát ma is minden gondunkat forditani s az ügyet ujból felkarolva a helyes megoldás stádiumába juttatni. Igaz, hogy arre most se valami biztatók a kilátások és lehet, ha bele is fogunk a kérdés tanulmányozásába és megoldásába, a siker egyelőre nem lesz teljes, sőt talán még csak nem is biztató; de idővel, ha nem engedjük ezt a kérdést levenni a napirendről és állandóan foglalkozunk vele, elérjük mégis czélunkat. Hogy predesztinálva van Kőszeg az idegenek, nyaralók és állandó lakást keresők befogadására, arról e helyen és egyebütt már annyi szó hangzott el, hogy ezuttal fölmentve érezzük magunkat további deffinicziók alól. Hanem szükségét látjuk, hogy az eddigi, az idegenforgalom emelése körül tett kisérletezésünket s a jövőben szükségesnek látszó teendőket ismertetve, uj mederbe vezessük az ügy folyását.

A multban, mint fennebb már emlitve volt, a turistaság vette kezébe az idegenek letelepitésének ügyét, egy szűkebb bizottság kezére bizva a szükséges teendőket. Ez a bizottság brosürt bocsátott ki, lakásjegyzéket vezetett és fogadta, kalauzolta az érkező idegeneket. Persze mindjárt a kezdett kezdetén közönynyel találkozott éppen azok részéről, akiknek érdekében az egész mozgalom megindult. A lakásokat be kellett jelenteni, de alig akadt, aki lakást kinált volna s ha előjegyzésbe és vétetett ilyent, az kényelmi, közegészségi és tisztasági szempontból nem sokat ért. Az ára sem volt olyan, amely vonzotta volna az idegeneket, aminthogy az élelmiszerek s egyebek áraiban is csalatkozott akárhány ide tévedt ember. Mi volt tehát az eredmény? Mindnyája tudjuk, hogy az idegenforgalom emelése dolgában már egy év alatt csalatkozásról beszéltünk s lakáshiány lévén az ódium, az ennek megszüntetése ügyében tervezett *cottage*-féle szövetkezett sem létesült.

Azóta, 1891 óta csend állott be. Az idegenforgalmi bizottság még témfergett egy ideig, de azután beadta a kulcsot, a kevés idegen is eltünt olyannyira, hogy az utóbbi időben még a lakályosabb és ezelőtt, még az idegenforgalmi munkálatok előtt állandóan keresett épületek is üresen állanak. Ami volt is, elmosta a közöny. Vagy minek másnak nevezhetnők azt a tapasztalatot, a mit e dolog körül meritettünk? Avagy minek nevezzük azt a most beállott csendet? Közöny biz' az, melylyel lépten-nyomon találkozunk városi életünkben. A közöny eloszlatására szánvák e sorok, melyekkel a városi hatósághoz fordulunk. Nincsen elveszve még minden, mert ha nem lehet az egyik irányban sikerrel küzdeni, nyitva áll más tér, amelyen meg kell kisérelni az üdvös munkát. Ilyennek tartjuk az idegenforgalom körüli teendőknek ujból való fölelevenitését. Kilencz évvel ezelőtt privát uton indult meg a mozgalom; más milyen eredménynyel kecsegtethet az, ha most a hatóság veszi kezébe az ügyet. Lehet ebben óvatos, lehet számító, de más szinben fog az feltünni és eredménynyel járhat, ha a hatóság az ő tekintélyét veti latba. Most már tanultunk, tapasztaltunk e téren, tehát az észleltek alapján járhatunk el. Irassa össze a hatóság az üres és alkalmas lakásokat, állapitsa meg a felekkel azoknak s a netalán igénybevehető teljes ellátás föltételeit; érintkezzék egy-két vendéglőssel, hogy azok milyen ár mellett adnának tabldot-ot s ha látja, hogy érdemes az idegen hivása, tegye a kész tervet közzé, helyezze kilátásba, hogy az idegenek szaporodásával az igények kielégitésére külön villák is fognak épülni, majd meglássuk azután, mire megyünk.

Mi itt természetesen nem mondtunk el mindent, amire a hatóságnak eljárásában ügyelnie kell s mit megtennie, hogy az idegenforgalom elejtett fonalát megtalálja, ügyét sikerrel vezethesse; de ez talán nem is tartozik feladatunkhoz. Ha mégis várna a hatóság nagyobb animót e dologhoz, bővebb hozzászólást ehhez az ügyhez, mi szivesen nyitva tartjuk lapunk hasábjait a véleménycserére s hiszszük, hogy lesznek egyének, akik a fölvetett témát helyesnek, megokoltnak tartva, nézetüket el fogják mondani. A város java és saját egyéni érdekünk kivánja, hogy ne csak vendéglőkben, kávéházakban mondjuk el kivánságainkat, panaszainkat, hanem nyiltan mindenki előtt, mert így tisztulnak az eszmék és beálhat a segitség ott, ahol az legjobban szükséges. *Néma gyermeknek az anga se érti szavát!*

TÁRCZA.

Törékeny az ember.

Irta: D'AMANT LEÓ.

Borzasztó idő volt odakint.

Dult a téli vihar, tombolt a fergeteg. Mintha az itélet napja következett volna be, kiméletlenül, vadul tört-zusott az orkán mindent, ami ingó és ingatlan volt.

Fenn a zord hegyekben elvétve egy-egy kis viskó vagy erdész lak, bizonyára imádkoznak mindenikben — imádkoznak: az életert.

Farkas, róka és más fenevad ilyenkor falkákban kerül elő; hogyne, biszen bő prédára van kilátás. Az a sok szegény paraszt, erdész és csősz, kik mind hazafelé ügyekeznek, s kiket orval támad meg az ádáz fergeteg, mind mintha várnának reájok. Óra hosszat nincsen fedél, nincs egy fészek vagy apró vityilló, amelynek fedele alá huzódhatnek a szegény utas.

Bozy István, az uradalmi erdész a másfélóra járásnyira fekvő szomszédvárosába indult, hogy a járás orvosát sietve kivigye két esztendős gyermekéhez, ki a halállal vivódott. Szomorura változott a barátságos kis erdei lak. Ahol még néhány nap előtt minden zugból a boldogság tükrőződött vissza, ott most bus arcsok, nedves szempillák és irtózatos levertség lakozik. Alig néhány éve házasok, s a legboldogabb házaséletet két piozi kis baba ügyekezett még édesebbé tenni, amikor egyszer az egyik kis angyalka meghült s nem telt bele négy nap s a kis angyalkák őrzője magához szólitotta. Megmaradt még a kis Ferike, no de most már annál nagyobb szeretettel csüngött rajta apa és a kis mama egyaránt.

A kis gyermek valóságos bálványa volt mindkettőjüknek; hogyan? hisz olyan szépen gagyogott már az istenadta, hogy szinte kiharapták csókjaikkal piczi piros ajkait, amikor olyan édesen tudta mondani: apa, kis mama.

A diphtéria járványszerűen lépett fel azon a vidéken; nem törődik sem angyalkákkal, sem a szülők mérhetlen fájdalmával, neki anyag kell, áldozat mindau áron.

A kis Ferike is betegje lett, haloványon szenvedte rettenetes betegségét. Csak szomjuzott egyre és vizet kért. Torkában iszonyu égései voltak, s hánykolódott kicsiny ágyában. A kis mama el nem mozdult volna ágyacskája mellől, ott virrasztott tegyelig, s el nem hagyta volna az üdvösségéért sem. Maga is gyenge volt már, csak ugy vánszorgott, — hiszen emberfölötti dolgot mivel, a mikor nem törődve semmivel, étlen-szomjan nem tágit kicsiny betege mellől.

Iszonyu volt nézni, micsoda kinokban fetrengett az ártatlan kis porouty, borzasztóbb volt azonban az anyai szív fájdalma, az az iszonyu bizonytalanság: mikor látja férjét viszont, aki kis gyermeke megmentőjével jön, az orvossal.

Bozy ezalatt, nem törődve a tomboló viharral, folytatta utját az erdőn keresztül, amelyen a járást talán senki sem tudta olyan jól, mint ő, s mégis eltévedt. Hegyen fel, hegyről le vitte őt bizonytalan utja; az orvos még a kis város végén megfordult, nem akart kimenni, látta a közelgő fergeteget, de megigérte, hogy amint az idő kitisztul, azonnal eljön.

Egyszerre csak azon veszi észre magát, hogy egy mélységes katlanba került, s háta mögött vad üvöltéssel egy falka erdas; mint a lavina ugy gurult a meredek hegyhasadékon, lefelé a sok éhes fenevad. Pecsenyeszagot éreztek. Bozy megfordul, felhuzza fegyvere kakasát, a lövésre készen mutató ujja a ravaszon volt. Amint egészen közelbe került a farkas csorda, jó czélzással közibük lőtt. Talált is vagy kettőt, hármat; ezek bukfenezet bányva fordultak fel; de a többi annál vadabb dühhel iramodott feléje, s volt dolga a puskatusnak. Már-már elveszettnek hitte magát szegény, amikor a sziklahasadék tetejében négy czirkáló csendőr tollas kalapját pillantotta meg. Ezeket bizonyára az éktelen orditozás tette figyelmessé, s rögtön elismerve a veszély nagyságát, nem haboztak sokáig és a falka közé lőttek. A farkasok két oldalról támadtatván meg, kereket oldottak. De szegény Bozy ott fetrengett vérében, mozdulatlanul, alaléltan; melle zihált, szemei le voltak csukva. A bátor csendőrök csakhamar lent termettek a nagy nehesen fal tudták az elaléltat támasztani, lassan megdörzsölték a frissen hullott hóval; erre azután Bozy kissé magához tért. Ösmerték, vitték anélkül, hogy mégkérdezték volna: hová.

A kis erdészlakban egy haldokló gyermek, mellette egy sápadt asszony zokog keservesen. A kis beteg, már alig nyöszörög itt-ott egyet, csendes megadással fekszik ott, mintha aludnék. Az anya rémlátományaiban felfelugrik az ágy mellől, s egyre költögeti kis gyermekét, mire az nagy fájdalmakkal kissé feligazodik, majd ismét erőtlenül visszahull. A nagy fáradtság végre erőt vesz az asszonyon is, az álom elnyomja néhány percre; amint felébred: nagyon megijed, hogy ő most elaludt, s nem vigyázott kis gyermekére. Fáradtan dörzsöli ki szemeiből az álmot, a gyermekének ágya fölé hajol, hogy a kissé oldalt csuszott takarót igazitsa meg, amikor kissé véletlenül a gyermek testét érinté. Őrült sikolylyal vaté magát gyermekére: Kicsiny kis anyalom, az istenért itt ne hagyj, ne monj el, veled megyek . . . . . én hivlak. . . . Ferikém . . . . . gyermekem, egyetlen mindenem! . . . . .

Hiába volt minden: a kis ágy e percben kis ravatallá alakult át. A kétségbe esett anya aléltan rogyott a földre.

HIREK.

— **Inspiczialás.** *Lóskay* Gábor honvéd-alezredes, a 18. honvéd-gyalogezred parancsnoka e héten honvédzászlóaljunkat szemlélte meg.

— **Javulófélben.** A kőszegi katolikus hívek a mult napokban nagy aggodalommal beszéltek hőn szeretett lelkipásztoruk gyengélkedő állapotáról. A kór, mely eleinte csak kisebb mértékben mutatkozott a betegen és rendes lefolyásunak látszott, hetek leforgása alatt erősen megviselte a test szervezetét és utóbb különböző nyugtalanító híreknek szolgált alapul. E hírek azonban túlzottaknak bizonyultak, mert a beteg, bár még mindig sinyli baját, javulófélben van.

— **Áthelyezett tanár.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Katona* Lajos okleveles középiskolai tanárt, kőszegi polgári fiu-iskolánk rendes tanítóját a trancséni állami felsőbb leányiskolához egyelőre ideiglenes minőségben rendes tanárrá nevezte ki. Az áthelyezett tanár jövő héten hagyja itt városunkat.

— **Főapát ünnepélye.** *Fehér* Ipoly pannonhalmi főapátnak holnapi névünnepe alkalmából ma este a benczés szekházban ünnepi lakoma lesz, melyre a város előkelőségei közül számosan hivatalosok.

— **Előadás a zárdában.** A szt. Domonkosrendű apáczák vezetése alatt álló tanítónőképzőnek Árpádházi b. Margitról czímzett önképzőköre szerdán, jan. hó 25-én d. u. 5 órakor hangverseny t rendezett. Hozzá vagyunk szokva ahhoz, hogy az önképzőkör előadásait mindig díszes közönség látogatja, de elmondhatjuk, hogy ily nagy számu s előkelő publikumot meg nem láttunk a zárda falai között. Ott voltak igen sokan a vidéki szülők közül és nagy számmal városbeliek.

A hangverseny műsorozata következő volt:

1. Magyar ábránd, Mihálytól; előadja *Czike* Margit.
2. Allons vite, Ganztól 4 kézre; előadják *Röthy* Emma és *Scheck* Terka.
3. Az év hódolata a bethlehemi kisdednél. Daljáték összekötő szavalatokkal és élőképpel *Kommer* Klára után. Zongorán kiséri *Katona* Jolán, harmoniumon *Varga* Lina.

Szereplők:

Év: *Kováts* Ilonka. Évszakok: tél: *Röthy* Emma. tavasz: *Szalay* Hortenzia. nyár: *Mayerbeck* Erzsike. ősz: *Stransky* Lujza.

Hónapok: Január: *Scheck* Terka. Február: *Waisbecker* Paula. Márczius: *Geiger* Edith. Április: *Peczöly* Mariska. Május: *Paller* Fánika. Junius: *Perthl* Gizi. Julius: *Hutter* Elvira. Augusztus: *Bathó* Fáni. Szeptember: *Stransky* Lidi. Október: *Zsoldos* Ilonka. November: *Vidt* Ilonka. Deczember: *Gadl* Alice.

Világ: *Nagy* Stefánia. Hiuság *Knaute* Karolin. Hitetlenség: *Musits* Margit. — Hit: *Goda* Margit. Remény: *Fekete* Gizella. Szeretet: *Vaida* Stefánia.

Bájos volt az előkép: Középen a Kis Jézus (*Peczöly* Etelka), akit az angyalok vesznek körül.

A hangversenyről csak a legnagyobb elismerés-sel szólhatunk. Az egyes szereplők mind derekasan állták meg helyüket; igen jól énekelt *Szalay* II. *Stransky* Lujza. — Szépek voltak a jelemezek; festői jelenet volt különösen a három erény csoportja (*Goda* M., *Fekete* G. és *Vaida* St.). *Kováts* Ilonka sikerrel oldotta meg nehéz feladatát.

A szorgalmas s törekvő szereplőkön kívül meg kell emlékeznünk azokról is, akik a darabok betanításánál fáradoztak: *Ludovica* és *Angelica* nővérekről. Ezeknek nagy részük volt abban, hogy a nagy közönség megint egy pár kedves órát tölthetett a zárdában, hol leánygyermekeink kiképzésére annyi gondot fordítanak.

— **Farsang.** Szerdán bálba megy az egész város, a tűzoltó-egyesület elit-báljára. Meg is érdemli ez a testület, hogy bálja látogatott legyen, mert egyrészt közhasznu intézményt szolgál, másrészt meg, mert egyedül áll — eddigelé legalább — az idei farsangban nagyobb szabásu tánczmulatságával.

Kisebbszerü mulatságokra készülnek még: a biczikli-klub és a kath. polgári olvasó-kör. A biczikli-klub, mint halljuk, f. évi február hó 6-án a *Waisbecker*-vendéglőben családias jellegü estét rendez. A kath. polgári olvasó-kör, az általános óhajnak engedve, utolsó farsang hétfőjén a bálház nagy termében ujból tart felolvasással és énekelőadással egybekötött estét.

— **Halálozás.** Távol a szülői háztól, idegenben hunyt el a *Berényi* család egyik tagja: *Berényi* Miklós vasuti pénztáros kedves leánya, *Viktória*. A lesujtott család a következőkben jelenti a gyászos esetet:

Alólirottak ugy a maguk valamint az összes rokonság nevében ezennel fájdalomtelt szivvel jelentik felejthetetlen édes leányuk, illetőleg testvérük és unokájuk, *Berényi* Viktória, m. kir. posta- és távirda-kezelőnőnek nyolcz napi kínos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 22-ik évében f. hó 19-én délután ½3 órakor Ó-Gyallán történt gyászos elhunytát. A boldogult hűlt tetemei f. évi januári hó 21-én délelőtt 11 órakor Ó-Gyallán örök nyugalomra helyeztettek. Az engesztelő szt. mise áldozat f. hó 21-én az Ó-Gyallai plebánia-templomban tartatott és Kőszegen a Jézus szt. szive templomában f. hó 24-én délelőtt 9 órakor fog a Mindenhatónak bemutattatni. Kőszeg, 1899. január hó 23-án. Áldás és béke lengjen drága porai felett! Berényi Camilla, Berényi Muriska, Berényi Frigyeske, Berényi György, mint testvérei. Berényi Miklós, Berényi Miklósné szül. Kovács Franczíska, mint szülei. Özv. Kováts Jánosné szül. Novotny Frigyeske, mint nagyanyja.

— **Egyesületi élet.** A kőszegi biczikli-klub e hó 26-án saját egyesületi helyiségében évi közgyülését tartotta, melyre a tagok csak gyér számmal jelentek meg. A közgyülés határozatképességének konstatálása után az előterjesztett jelentésekből különösen a pénztárról szóló keltett nagyobb érdeklődést, mivel a klubnak 193 frtnyi vagyona van. A tura-díjakat a közgyülés a következőknek itélte oda: az elsőt Patonay S.-nak, a másodikat Jánosa Lajosnak és a harmadikat Kárpáti Sándornak. A tisztikart a közgyülés egyhangulag választotta meg és pedig: elnökké Floderer Jenőt, alelnökül Unger Eleket, titkárul Patonay Sándort, pénztárossá Jánosa Lajost és útnagyul Eitner Gusztávot. A két helyettes útnagy Kárpáti Sándor és Heidenreich Lajos.

A kőszegi önkéntes tűzoltó-egyesület évi közgyülése f. é. februar hó 5-én lesz megtartva. Elnöki, főparancsnoki és pénztári jelentések képezik a tárgyait.

— **Részvény-társaságok közgyülései.** A helybeli borterme lők szövetkezete f. é. februar hó 2-án d. e. 11 órakor tartja évi közgyülését a bálház nagy termében. — A szikvíz-részvénytársaság február 5-én d. e. 10 órakor a városház gyülésteremben tartja közgyülését. — A kőszegi takarékpénztár február 19-én d. e. 10 órakor tart közgyülést saját palotájában.

— **Fasiadás.** A város fáját most már jobban veszik s kilátás van rá, hogy rövid idő alatt el is kel annak legnagyobb része. A publikum jól tenné, ha faszükségletéről idejében gondoskodnék, mert meglehet, hogy őszre már nem lesz a városnak eladandó tüzelő fája.

— **A tél.** Hiába erőlködik a tél, nem tud semmire se menni a hideg dolgában. Meg a januárt sem tudta kapaczitálni, hogy energikusabban lépjen fel s tegyen túl a deczemberen. Télhava nem mozdul, sőt még lusztább elődjénél. Próbálkozik ugyan néha s leszorítja a hőmérő higanytartalmát 1—2° minuszra, de többre nem képes. A hó, a mi lehull, nem tartós. Alig hogy a földet éri, már oda van, közönséges vizzé lesz. Le kell ezután mondani a januárba vetett reménységről s megvárni februártól, hogy mit tud. Talán megreparálja két lába elődjének mulasztásait.

— **Anyakönyvi kivonat.** A kőszegi anyakönyvi hivatalban az utóbbi időben a következő házassági és halálozási eseteket jegyezték be:

Házasság.

Január 25-én Supper István róm. kath. vallásu földmives és Oriovits Erzsébet, róm. kath. vallásu.

Január 26-án Weber Antal róm. kath. vallásu borbély és Schranes Janka róm. kath. vallásu.

Halálozás.

Január 23-án Marton Irén, 7 hónapos, ág. hitvallásu, gyengeség.

Január 23-án Kleinrath Anna, 4 éves, róm. kath. vallásu, görcsök.

Január 25-én Schlapfer Antal 53 éves, róm. kath. vallásu, szélütés.

Január 27-én Hrubesch Izabella, 14 éves ág. hitvallásu, tüdővész.

Január 27-én Lakner Samu, 76 éves, ág. hitvallásu, aggkór.

— **Halálozás.** E hó 20-án Kanizsán elhunyt *Rozgonyi* Lajos polgári iskolai tanár 58 éves korában. Az elhunytat rokoni kötelék füzte a *Lauringer* családhoz és testvére árvaházunk volt prefektusának, néhai *Rosenblüh* Gellértnek.

— **Hirdetmény.** A soproni ipar- és kereskedelmi kamara tagjainak megbizatási ideje f. 1899. évi márczius hó 29-ik napján lejárván, a választás megejtése előtt a választásra jogosított kereskedők és iparosok névjegyzéke 8 napi közszemlére a polgármesteri hivatalban kitetetik, mely időn belül a névjegyzék ellen felszólamlások elfogadtatnak.

Kőszeg, 1899. évi január hó 26-án.

Tipka Ferencz,
polgármester.

— **Ingatlanok forgalma.** A mult hét folyamán a következő ingatlanok kerültek telekkönyvi átírás alá: Trimmel Samu, és kisk. Trimmel Terézia után a 418. számu ház a kőszegi ág. bitv. evang. kitkőzség javára 500 frt vételárban; néhai Kogler Gottfried után a 3739. 3362. 3740. 3074. 3361. 3737. 3738. 3058. 3570. (4092—4093) — (3166—3167) 3526. 3598/b. és 3598/a. (3456—3457) 3416/b. 3807/b. (3217—3217). (3217—3225/a. (3168—3169) 2067. (4100—4101) hsz. 45 számu félbásból örökhagyót illetett részekre: Kogler Erzsébet, Mária, József, Gottfried és Anna javára; Danczinger Józsefné után a (2027—2028/a) hsz. fele Rupp Antalné javára 20 frt vételárban. Rupp Antalné után a (2027—2028/b) és (2027—2028) hsz. Unterecker Alajos javára 300 frt vételárban; Bősz János után a 3019/b. hsz. Baits Mihály és neje javára 90 frt vételárban; néhai Stuczenberger Péterné után a (2151—2152/a.) hsz. ¼ része Stuczenberger Zsuzsanna, József és Erzsébet javára.

— **Az időjárás 1898-ban.** Az átlagos hőmérséklet reggel 7 órakor 8·1°, délután 2 órakor 13·4°, este 9 órakor 9·3°, következésképen az átlagos napi hőmérséklet 10.3° volt. Miután Kőszegre nézve az itt 17 éven at történt megfigyelések szerint az átlagos hőmérséklet reggel 7 órakor 7·1°, délután 2 órakor 12·4°, este 9 órakor 8·2°, a napi hőmérséklet pedig ezerint 9·2°, ennélfogva ugy találjuk, hogy ez évben 1·0°-kal melegebb volt a rendesnél. A téli hónapokban a hőmérséklet jóval a rendesen alul volt. Legmelegebb junius 19-en volt 29·4°-kal, leghidegebb deczember 27-en — 10·0°-kal. A hőmérő legmagasabb és legalacsonyabb állása között ezerint a különbség 39·4° volt. 1897-ben a hőmérő legmagasabb és legalacsonyabb állása között 42·7° volt. Az utolsó 17 év alatt a hőmérő legmagasabb és legalacsonyabb állása között 25·5° volt a különbség és pedig 1892. évi augusztus 18-án 34·3°-kal legmelegebb, és ugyanez év január hó 22-én — 20·2°-kal leghidegebb. Ha az utolsó 17 évre visszatekintünk, ugy találjuk, hogy legmelegebb volt az 1898. év, ezt követi az 1882. év 10·0°-kal, az 1885. és 1894. évek 9·7°-kal, az 1896. év 9·6°-kal, az 1883., 1887., 1893. és 1896. év 8·2°-kal, az 1890. és 1892. év 9·1°-kal, az 1891. és 1895. év 8·9°-kal és az 1888. év 8·4°-kal. Megjegyzendő, hogy a hőmérséklet árnyékban levő (Celzius) hőmérő szerint van feltüntetve.

A légsulymérő átlagosan 738 mm-en állott. Az utolsó 17 évben történt megfigyelések szerint a légsulymérő átlagos vagy rendes állása a helybeli megfigyelő állomásra nézve 737·0 mm., tehát az idén a légsulymérő 1·12 mm-rel a rendesen felül állott. Legmagasabban, 755·2 mm-en január 14-en; legalantabb, 714·1 mm-en február 4-én állott. A két állás közötti különbség ezerint 41·1 mm. Különösen magasan állott a légsulymérő januári havában, 746.4 mm-en. Ha az utolsó 17 év legnyomásara visszatekintünk, ugy találjuk, hogy a légsulymérő 1882. január 15-én 759·8 mm-rel a legmagasabban állott és 1893. november 19-én 713·0 mm-rel legalantabb. A különbség a két állás között 46·8 mm.

Csapadék 113 napon volt és pedig: 96 napon eső esett, 8 napon havazott, jegeső pedig kétszer volt. Az egész évi csapadékmennyiség 952 mm., ami annyit tesz, hogy, ha az egész éven át hullott esőből és hóból semmi sem hatolt volna a földbe és semmi sem gőzölt volna el, akkor év végén a föld felületét 955 mm-nyi magasságban víz borította volna. Legnagyobb egynapi csapadékmennyiség Kőszegre nézve 843 mm., következésképen az utolsó év csapadékmennyisége 109 mm-rel a rendesen felul volt. Nedves időjárás különösen májusban, juniusban és júliusban volt.

Zivatar 24 napon volt, vihar 5 napon. Szélirányban 276 északit, 5 északkeletit, 3 délkeletit, 150 délit, 160 delnyugatit, 1 nyugatit és 129 északnyugatit éreztek. Az égboltozat többet volt borus, mint tiszta. Legdörültebb hónap az augusztus, legborusabb a február volt. Egész tiszta idő 26, egész borus idő 63 napon volt.

— **Erős sovinista** ugyan, de derék magyar ember *Szalay* Farkas honfitársunk, ki felbuzdulva a Klondykéhen hirtelen meggazdagodott aranyásók sikerein, maga is elindult az aranytermő, hó és jégborította, távol Északamerikába. Hogy azonban hazájától távol is kifejezést adjon magyar érzelmeinek, még itthon ellátta magát megfelelő zuhánzattal, fegyverrel, szerszámokkal, sőt — tekintettel a Klondykeben uralkodó rengeteg drágaságra, — még élelmi szererekkel is, melyek között — élelmi és gyógyszer gyanánt, néhány tucznt négycsillagos Esterházy cognac foglalt el tekintélyes helyet. Igaz ugyan, hogy mint Szalay irja, nagy beviteli vámot szedtek be rajta partrassállásakor, de majd megfizetik neki a klondykeisk minden csepet aranynyal; már pedig, ha ez tény, akkor Szalay uram akár egy csákányvágást se tegyen, mert magából a vele vitt Eszterházy cognacból is megkazdagodhat. A mit tiszta szívből kivánunk is neki.

Amikor a négy zsandár, Bozyval a karján, belépett a kis erdészlakba, hogy egyben itt megpihenjen szörnyü kalandja után: az erős szivü, edzett emberek szemei is könybe lábadtak. Ki állhatott volna ellent az ilyen szivrepesztő fájdalomnak? Az ágyban egy meghalt gyermek, előtte elalélt anyja, a karjukon egy farkasoktól széjjel marczangolt ember, ki hasafalé sietett, hogy mihamarább övei körében lehessen . . . . . .

A zaj hallatára kissé felocsudott aléltságából az asszony, mire az egyik őrvezető minden habozás nélkül elmondta, hogy férjét farkasok fogai közül szedték ki.

A szegény, ennyire megpróbált asszony egy jaj szó nélkül szárazszemmel kelt fel; a mennyire reszkető inai birták, a kiment s csak miután borogatást hozott be férjének, dőlt reá és zokogott keservesen. . . .

. . . . Amikor a járás orvosa megérkezett, a gyermeknél természetesen már csak a beállt halált konstatálhatta, de annál aggodalmasabban nézte szegény összevissza marczangolta Bozyt, ki oly kevés idővel ezelőtt nála járt ápen, egészségesen.

Másnap szépen csendben eltemették a kis gyermeket. Az erdész néhány pillanatra magához tért, de nem mondták meg neki, hogy fiacskája meghalt, meg sem is tudta — sohasem.

Különfélék.

* **Katonai pompával.** A berlini ujságok mesélik a következő apróságot:

Egy gazdag öreg néni Drezdából Bécsbe akar utazni, de Prágában megbetegedik, kórházba megy s meghal. A Berlinben lakó rokonok, illetve örökösök hazaszállítják a holttestet, de mikor a koporsót kinyitják arra a megdöbbentő felfedezésre jutnak, hogy a jó néni helyett egy orosz tábornok fekszik ott katonai diszben! Rögtön táviratot Prágába:

— Néni holttestét nincs, helyette orosz tábornoké van. Hol néni?

— Ha néni nincs ott, akkor Szent-Petervárott van — ez a felelet, amely Prágából érkezik.

Ujabb táviratot magy Szent-Pétervárra:

— Mit tegyünk tábornok holttestével, hol néni?

Erre a következő válasz érkezik:

— Tábornokot temessék el egész csöndben. Nénit az imént teljes katonai pompával eltemették.

* **A kinai császár czivillistája.** A kinai császár nem az államtól kapja a czivillistáját, mint az európai fejedelmek, hanem a bevándorolt és idegen bevándorló népek adójából. Azonkivül néhány kinai város bizonyos adóelegendés ellenében arra van kötelezve, hogy a császárt hasznos és mütárgyakkal lássa el. Egyes városok adják a lisztet, mások a hüvelyeseket, a császári konyha egyéb szükségletei is igy kerülnek össze. Hogy az „isten fiának" selyemzsebkendői is legyenek, sőt kedvencz majmai se hiányozzanak, arról is gondoskodnak az adófizetők. A császár ugyan igy évente 9000 zsebkendő birtokába jut, de azért az udvar hivatalnokai gondoskodnak róla, hogy ne veszszen kárba a tömérdek holmi

* **Tizenhárom éves menyasszony.** Igen mulatságos izü eljegyzés történt Oroszházán. G. Gyula gyógyszerész

gyakornok a napokban D. Malvint, a szarvasi polgári leányiskolának 13 éves kis tanitványát eljegyezte. A hatal mennyasszonyra — mellesleg emlitve — egy felvidéki, dusan jövedelmező patika vár. Mig azonban férjhez mehet az ország legifjabb arája, meg sokat fog sirdogálni a vegytan, számtan- és helyesirásból kapandó ötösök miatt.

— **Összeköttetés az égi testek között.** Amit a föld kivételével az egyes égi testekről tudunk, abban kevés a tudományos igazság. Az oka ennek pedig az, hogy az égi testeken eddig még a tudomány nem végezhetett közvetlenül vizsgálódásokat. Ezt az akadályt van hivatva legyőzni az a szenzácziós fölfedezés, amelynek hire most érkezik Amerikából. Brush fizikus fölfedezte ezt a gázt, amely összeköti egymással az égi testeket. Erről a gázról eddig is tudtak a tudósok, de még senki sem volt képes megfigyelni. Brush szerint ez az éther sizezerszer könnyebb, mint a viz és körülbelül egy millió száztizennégyezerszer könnyebb mint a levegő rendes nyomás mellett. Hogy a nap sugarai a hőt és a világosságot a földre szállithatják, szükségképpen kell valami rezgésnek lenni a nap és a föld között. Ezt a rezgést az éther — a Brush által fölfedezett gáz, közvetiti. Hogyha az éther csak a földön lenne, akkor bizonyára elszállna, inszou könnyeb a levegőnél. Brush szerint ilyen éther van a többi égi testeken is, amelyek bizonyos kölcsönhatással vannak egymásra és ebből következik, hogy nem nyomja ki helyéből a nehezebb levegő. Ennek a fölfedezésnek a praktikus haszna egyelőre nem határozható meg. De ha meggondoljuk, hogy Galvani találmánya mennyire átalakitotta a világot az utolsó száz év alatt, akkor méltanyolhatjuk Brush fölfedezésének az értekét. A szabályozható léghajózásnak a kérdése mindenesetre hamarabb találhatna megoldást, ha tényleg bebizonyul, hogy az égitestek között van összeköttetést.

* **A baba alkonya.** Ki hinné, hogy a játékkereskedők rosz időktől panaszkodnak? Pedig ugy van és első sorban amiatt, hogy a kis leányoknak nem vesznek többé babát. A legrégibb játékszer divatját multa. Egy párisi divat-ujság osszu filozofáló czikket hozott erről a témáról. Eszerint a baba alkonya a mai kulturviszonyokból könnyen megmagyarázható, a baba a tudomány vértanuja lett. És ez nem tulzás. Azelőtt a babának nem volt ruhája és nem tudott beszélni. A kis leányok csináltak neki ruhát és ők csevegtek vele. Ma minden babának egész kelengyéje van és ha többet nem, de: papat, mamát ő is tud mondani. Mindez a tökéletesség azt hozza magával, hogy az apró kisasszonyok fantáziáját nem foglalkoztatja, az örökös pompa fárasztó lesz, a papa-mama pedig unalmas. Annál is inkább, mert az ilyenfele játékszer inkább kiméletet igényel, mint azt, hogy foglalkozzanak vele. Az európai kis leányok tehát blazirtan félredobták már a babát, hogy helyette — bicziklit kivánjanak maguknak.

* **Királyunk a szinházban.** Odilon, a kiváló bécsi szinésznő egy bécsi lapban közzéteszi ama megfigyeléseit, amelyeket királyunk szinházi láttogatásai alkalmával tett. Szerinte a király egyiko a legfigyelmesebb hallgatóknak, aki azonfölül sohasem fukarkodik tapsával. Ha azelőtt a király egy premieren megjelent, szinte óranyala volt a szerzőknek, elsősorban a bukottaknak. Mihelyt a közönség köreiben fölhangzott az a gyanus köhögés, amely az unalom csalhatatlan jele, a király figyelni kezdett és ha a mozgás tovább tartott, föltünően előrehajolt páholyában, ugy hogy mindenki látta. Ugyanigy eseletkedett abban a pillanatban, amikor a függöny leszállt, azután-háromszor tapsolt és lassan fölállt. A király Becsben nem távozik a szinházból anélkül, hogy a művészeknek fáradozásukért köszönetet mondjon. Ez közös vonása néhai Frigyes német császárral, aki a leghálásabb publikum volt. II. Vilmos ellenben, mint tapasztalt szinházi ember nézi az előadásokat. Ismeretes, minő előszeretettel viseltetik a német császár a történelmi darabok iránt, de kevésbbé ismeretes az a tény — irja Odilon — hogy a császár maga csinálta meg Leoncavallo uj operájának a „Roland de Berlin"-nek a szozenáriumát.

* **Gyorskészszal.** A kis Pali ujév napján véletlenül kiteved a konyhába, ahol éppen egy huszár beszélget a szakácsnénéval. Palika rámutat a huszárra:

— Ilyent én egész skatulyával kaptam. De mind fából van.

Közgazdaság.

Egy magyar találmány.

Hogyan mérheti fel a gazda birtokának területét gyorsan és olcsón?

Kevés kivétellel általánosságban elmondhatjuk, hogy a gazdák legnagyobb része nem tudja pontosan birtokának területét.

Akármilyen furcsán hangzik ez, de igy van. — Lássuk mi okozza ezt!

Legelsőben ennek oka azon körülményben keresendő, hogy a telekkönyv a területért nem szavatol. — Adás-vevésnél — ugy a birtok bérbeadás-vevésnél semmi biztos kiindulási pont nincsen a birtok területet meghatározni, a telekkönyvi adatokért szavatosság nincs, a kataszter pedig rendszerint nem egyez a telekkönyvvel, ebből kifolyólag sem a telekkönyvi adat, sem a katasztéri számokat biztos adatok gyanánt el nem fogadhatjuk.

Ebből azután nem ritkán igen furcsa állapotok következhetnek. — Hányszor fordul elő, hogy a telekkönyvben 2 holdnak nevezett terület 4—5 hold, sőt több is lehet és viszont.

Hányszor fordult elő, hogy egyes birtokok bérbe adatván, csak évek mulva tudódott ki, hogy 100 sőt több holddal is kisebb a birtok mint amint a bérlő a birtokostól jóhiszeműleg átvette és a birtokos jóhiszeműleg átadta, mert ő maga sem tudta pontosan a területének holdszámát.

Hogy ebből mi következhetik, azt mindenki elgondolhatja.

És elég különös az, hogy ma, midőn már minden adás-vevésnél az árunak akár suly-, akár ürmértéki egysége pontosan megkivántatik, éppen a föld — a mely mindennek alapját képezi, részesül a szokott felületes elbánásban.

Pedig mindenki azon van, ha már a pénzt kiadja, annak megfelelő árut is kapjon; nem lehet az kevesebb és ne legyen több, mert amint az eladó nem elégszik meg, hogy 10 hold földert csak 6 holdnak a kialkudott árát kapja meg, viszont — a vevőnek sem lehet közömbös, hogy 10 hold helyett csak 6 holdat kapjon.

És valljuk meg, ezerszer is előfordul és megtörténik hasonló eset.

Törvényünk van, de nem tökéletes, végrehajtása még hiányosabb és aki tudja, hogy a kataszteri változtatások, telekkönyvi kiigazitások mily csiga lassusággal, néha éveken keresztül nem hajtatnak végre, azonnal belátja, hogy a mai bizonytalan állapotnak be kellett következnie.

Pedig a gazdának tudni kell területét, hogy boldogulhasson, — éppen ugy, mint a hadvezérnek a serege letszámát.

Hogyan lehet a birtokot felosztani, vetés-fordát felállitani, a fogaterő szükségletet kiszámitani, a cseléd létszámát megállapitani stb. stb., mindenféle szükséges számitást eszközolni mindaddig, mig nem tudjuk, hogy a birtok hány hold szántó, rét, legelő stbből áll?

És mégis csak gazdálkodunk, de legtöbbször hasonlit ez a sötétben tapogatodzáshoz, mert biztos adat nincs a kezünkben.

Nagyobb urodalmak rendszerint a mérnöki munkálatok költségeit, mely ma még elég tetemes szokott lenni, könnyebben fedezik, de nem ugy a közép és kisbirtokosok — és legtöbbször nem csak a nagyobb költségtől riadnak vissza, hanem hozzá járul bizonyos foku indolentia is.

Ha azt kérdezzük a gazdától, hogy tudja-e biztosan a lovának vagy marhájának számát, csudálkozik, hogy ilyen kérdést tehetünk hozzá, de ha azt kérdezzük, hogy tudja-e a birtokat holdszámban biztosan, határozatlan feleletet kapunk és ő azt természetesnek is találja. Pedig ha számokban kifejezhetném azon veszteségeket, melyek a terület hiányos ismeretéből származnak, oly óriási volna az, hogy el se képzeljük.

Indolentia is játszik szerepet, mert legtöbb gazdaságban és községben van mérőlánczz és birtokát kiki felmérhetné vele, de a lánczozal való mérés 3 embert kivan, munkája lassu, tehát egy kissé már incomodálja a gazdát, ki nem csak sok esetben sajnálja a költséget, hanem gyakran nem is ért hozzá.

Végre a napokban láttam egy uj készüléket mely praktikusságánál és olcsóságánál fogva hivatva van arra, hogy ezen régóta vajudó kerdést egy csapással megoldja és rövid idő alatt lehetővé teszi, hogy legtöbb gazda birtokának területét pontosan tudhassa. — E készülék egy szabadalmazott Földmérő-talyiga.

A gépezet három főrészből áll. 1. a kerék, mely mér, 2. az óra mű, 3 két talyiga szarvból.

A kerék teljesen vasból készült és egyszeri körülforgásával egy ölet ir le — és a 6 küllő, melyek mindegyike egy kis bevágást csinál a földon, mutatja a lábakat. Az óramű áll egy óralapból, mely 100 ölre van beosztva, az óralapon egy mutató és hátról egy harang.

Ezen óramű a mérőkerék tengelyével van összekötve és annak minden fordulatával tehát egy öl út után egygyel többet mutat egész százig, akkor leesenget, vagyis minden felmért 100 ölnél csenget és mér tovább minden fennakadás nélkül. Igy csak a csengetés számát kell megszámlálni, az annyi 100 öl, végül ha a terület végpontjan megállunk, az óralap mutatja, hogy a leesengetett 100 öleken felül hány öl meg — és a küllők csapása mutatja, hogy hány láb.

Például 3-szor csengetés az	300 öl	
az óralap mutat 43-at	43 öl	
a fehér küllőtől a 4-iken áll		4 láb
Összesen	343 öl	4 láb.

Ha a mérést a tábla másik oldalán folytatni akarjuk, ismét a 0 lesz a kiindulási pont — elég ha az óralapon levő mutató csavarját egy mozdulattal meglazitjuk, mire egy rugó az óralapot előre nyomja, mely most már a mutató alá a 0-ra állitható a csavart megszoritjuk s a készülék készen áll a mérésre. — Es oly egyszerü és könnyü dolog és oly gyorsan eszközölhető, hogy bárki által alig ¼ percz alatt végrehajtható.

A taliga két szarva hasonló az ekeszarvához, ennek végén van mérőkerék tengelye és a tengelyen az óramű. — Az egész készülék a szarvak kivételével vasból és rézből készült és oly könnyü, hogy alig 8 kiló, igy bármely gyermek által körültolható. — S miután ezen földmérő talyiga oly gyorsan tolható, amilyen gyorsan az ember járni tud, — vele a mérés oly gyors, könnyü és miután személyzet hozzá egyáltalában nem szükséges, ezért oly olcsó a munkája, hogy birtokát bárki igen rövid idő alatt saját maga felmérheti, minden egyéb költség kizárásával.

Ezen mérőtalyigával naponkint több száz holdat is felmérhet egy ember, szerkezete oly egyszerü, hogy igazán csodálkozni lehet, hogy eddig még fel nem lett találva. Ezen uj készüléket a napokban láttam Győrben a Stádel Károly örökösei czég gépgyár és vasöntődéjében, ott készül ezen szabadalmazott tárgy és most kezdi árusitani, mert a találmány még egészen uj. — A nevezett czég egy darabot rendelkezésemre bocsajtott, hogy kisérletet tegyek vele. — Mondhatom, meglepett egyszerüsége és igazán praktikusága altal, a több gazdatársam jelenlétében eszközöltem próbaméréseket oly meglepő eredményuyel, oly gyorsan és pontosan és könnyüséggel, hogy osztatlan, általános vélemény az volt, hogy ezen problemát praktikusabban megoldani lehetetlen volna. — A szerkezet egyszerüségéhez hozzájárul a szolid munka is, s véleményünk szerint a javitás évek során át ki van zárva. S miután az egész készülék ára csak 18 frt, ez okból minden gazdatársamnak a legmelegebben tudom ajánlani a mérő-talyiga beszerzését. Igen sok esetben hasznát vehetjük a gazdaságban, nemcsak a birtok általános felmérésénél, hanem parczellázásoknál, konventió földek kimérésénél, feles-harmados földek kiosztásánál és még ami fő, a napi fogatmunka ellenőrzésénél is.

Ha nyári időben egy fogat 1 holdat (1200 □öl) kiszánthat naponként és csak ¾ holdat szánt ki a cseléd indollentiája, hanyagsága miatt, ez már napi 80 kr. egy fogat után és 10 fogat után már 8 frt napi veszteséget jelent. — De miután ezen készülékkel ez öregbéres, hajdu vagy gazda pár percz alatt felmérheti naponkínt minden cseléd napi fogmunkáját és ellenőrizheti, ez által mintegy ösztönözve van a cselédség a reája kiszabott competentiát kiszántani. Mennyi veszteségtől szabadulnak meg ez által csak egy éven át is?

Szóval: ezen „Földmérő-taliga" olyan találmány, mely hivatva van igen nagy bajokon segiteni és melyet gazdatársaimmal megismertetni morális kötelességemnek ismerek.

Tárnoki.

Irodalom és művészet.

— **A német nyelv tanulására** általánosan kedvelt Róder Adolf-fele „Levélszerinti oktatás" 3-dik javitott és tökéletesen átdolgozott kiadásában, füzetes alakban indul meg a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedés kiadásában. A német nyelv gyakorlati nagy szükséges volta eredményezi a sürün felburjánzó nyelvkönyveket, melyek minden rendszer nélkül készitve, csak megnehezitik annak a munkáját, aki a nyelvet elsajátitani akarja. Róder „levelei" annyiban különböznek ezektől, hogy a Toussaint-Langenscheidt-fele módszert követve, világos és könnyü példákkal szolgálnak és belőlük könnyü szerrel lehet megtanulni nemcsak a grammatikát, nanem azt is, hogy kell németül beszelni. E módszer feleslegessé teszi a nyelvmestert és minden tekintetben szabatos és megbizható. Az uj kiadás jóval terjedelmesebb az előbbieknel és hogy mindenki könnyen hozzájuthasson, füzetenként is kapható. Egy-egy füzet ára 20 kr. A füzetek akár egyenkint, akár 5-5 füzetre való előfizetéssel szerezhetők meg. Roder könyve hosszu gyakorlat tüzpróbáját állta meg, ezért uj kiadását is mindenkinek, aki a német nyelvet tökéletesen elsajátitani akarja, melegen ajánljuk.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendeltetnek, — fekete fehér és szines — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen, valamint hazhoz szallitva, — mintákat pedig postafordultával** küldenek,

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udv. szallitók) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

11/1898. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a kőszegi kir. járásbiróság 1898. évi V. 351. számu végzése következteben **Laky János** ügyvéd által képviselt **nagynémet-szt.-mihályi takarékpénztár** javára **Franger József és neje és Franger András** ellen 4000 frt a jar. erejéig 1898. evi deczember hó 28-án foganatositott kielégitési végrehajtás útján lefoglalt és 265 frtra becsült **Franger Andrásnál:** gazdasági eszközök és gepek, 1 hizo sertes, 4 zsák zab, 1 hidas, butorok, ágynemü és **Franger József és nejénél** felülfoglalt 455 frtra becsült: gabona, 3 szekér, butorok stb. 2 ló, 2 borju, 1 sertes stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kőszegi kir. járásbiróság V. 351/s. 1898. számu végzése folytán 4000 frt tőkekövetelés, ennek járulékai bíróilag már megállapitott költségek erejéig

Rumpódon leendő eszközlésére

1899. évi február hó 13-ik napjának délelőtti 11 órája

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igerőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kőszegen, 1899. évi január hó 18. napján.

Rusa Gyula,
kir. birósági vegrehajtó.

Richter-fele Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves haziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik készvényeiél, csznál, tagszaggatásnál és meghülesseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi sepszerü háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint sem valódit utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szallitók, BUDAPEST.

Főraktár: Kőszegen Floderer Jenő gyógyszerésznél.

Kiadó lakás.

A Kossuth Lajos-utcza 710. sz. Pohlmüller-féle házban egy földszinti **3 szobából** és **tartozékaiból** álló **utczai lakás** azonnal kiadó és elfoglalható.

Bővebbet

Dr. Deutsch Lajos
ügyvéd irodájában.

Sömör-betegséget:

száraz, vizengős, pikkelyes sömört (Flechten) s az e bajjal együtt járó, kiálhatatlan **„bőrviszketeget“** jótállás mellett gyógyít, sőt azokat is, kik gyógyulást sehol sem találtak. A **„Dr. Hebra sömörirtó“**-ja. Külső használatra való nem ártalmas. Ára 6 frt o. é. vám- és postadijmentesen (levéljegyekben is) utánvéttel 50 krral több Kapható: **St. Marien-Drognerie Danzig**, (Deutschland.)

Ingyen szederfa-csemete.

A földmivelésügyi m. kir. Miniszterium országos selyemtenyésztési felügyelősége bárkinek ingyen ad 2—3 éves magányi szederfa csemetét. Városok, községek, néptanitók szállitást nem fizetnek; ellenben magán felek a szállitási költséget viselik.

Megrendelésnél: vármegye, utolsó posta, vasut, esetleg hajó-állomás pontosan bejelentendő.

Ha a csemetéket magas törzsü fákká neveljük ugy egy katastralis holdnyi faiskolába 7200 csemete helyezhető el oly formáu, hogy a sorok egymástól egy meter, a sorokban a csemeték 80 centimeter távolságra álljanak.

Sövény-alakitásnál egy folyó méterre 3 darab, egy folyó ölre 6 darab csemetét számitunk.

Kik csemetét akarnak, ezt **sürgösen** jelentsék be.

A földmivelésügyi m. kir. Miniszterium országos selyemtenyésztési felügyelősége **Szegszárdon** (Tolna-megye.)

Egy hurutszer sem mulja fölül a

Kaiser-féle

mell-czukorkát.

Maláta-készülék czukorral kemény alakban.

2360 közjegyzőileg hitelesitett bizonyitvány erősiti meg a **biztos hatást köhögés rekedtség, és nyálkásodásnál.**

Egy csomag ára 10 és 20 kr.

Biztos eredményt

nyujtanak az általánosan jónak talált

Kaiser-féle

pfeffermünez-czukorkák

étvágytalanságnál és gyomorbajoknál.

Egy csomag ára 20 kr.

Kaphato Köszegen:

Jánosa Gyula urnál.

Elismerés az érdemnek!

Wilhelm Ferencz a Bécs melletti neunkircheni gyógyszerész urtak Altonából 1897. augusztus 11-en ezt irják:

Én már 70 éves vagyok és 10 év óta ülett csúzban szenvedtem, továbbá aranyeres bántalmakban és nem tudtam gyógyulást találni. Csak az ön **Wilhelm-féle köszvény és csúz-ellenes vértisztitó teája** szabaditott meg engem 3 hét alatt teljesen betegségemtől. Önnek valamint a grófnőnet, kinek köszönet-nyilvanitását az ujságban olvastam, ezennel hálás köszönetet mondok.

Teljes Tisztelettel

Arkermann Christ.
Altona Hamburg mellett, Reichenstrasse 6.

Kapható minden gyógytárban.

föraktar:

Köszegen: Floderer Jenö
gyógyszerészt urnál (Csácsinovits-féle gyógyszertár)

Meghivás

a köszegi takarékpénztárnak 1899. évi február hó 19-én délelőtti 10 órakor Köszegen saját helyiségében tartandó

rendes évi közgyülésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, az 1898. évi üzletkimutatás és mérleg előterjesztése, a tiszta nyeremény felosztása és a felmentvény megadása feletti határozathozatal.
2. Hét igazgatósági tagnak 3 évre és egy igazgatósági tagnak 1 évi időtartamra való választása.

A közgyülesen az a részvényes bir szavazati joggal, a kinek részvénye 3 hónappal a közgyülés előtt a takarékpénztár részvénykönyvében nevére bejegyeztetett, s a ki részvényét a szelvényivel együtt 8 nappal a közgyülés előtt a takarékpenztárnál letette.

Az üzletkimutatás és merleg a közgyülést megelőzőleg 8 nappal az intézet helyiségében betekinthető.

Köszeg, 1899. január 13 án.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Gazdák figyelmébe!

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen az a szabadalmazott találmányu

földmérő talyiga,

mely önmű ölő egyszerü szerkezettel tévedés vagy zavar kizárásával, kézi használat mellett, pontosan felméri a kivánt földterületeket. A vasból és érczből szilárdan gyártott készülék segelyével egy ember, vagy akár gyermek felmérheti maga a kivánt területeket. — Az uj találmány gyártását most kezdettek meg a szabadalom tulajdonosai és

STÁDEL KÁROLY örökösei gépgyára és vasöntödéje Győrött

kivánatra szivesen szolgal közelebbi felvilágositásokkal.

Ára egy földmérő talyigának 18 forint.

Meghivás

a köszegi bortermelők szövetkezete által 1899. évi február hó 2-án d. e. fél 11 órakor a bálház nagy termében megtartandó ez évi

rendes közgyülésére.

Tárgysorozat:

1.) Igazgatósági jelentés.
2.) Felügyelő-bizottság jelentése.
3.) Számadás és mérleg előterjesztése.
4.) Egy felügyelő-bizottsági tagnak választása.
5.) Inditványok.

Az igazgatóság.

Az egészség fentartására, az életnedvnek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismert és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztesi bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus felbüfögés, vértóludás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósan bizonyul.

Prágai házi kenőcs

több ezer hála-nyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménynyel használható a női emlő gyuradásánál, a tej tes, pedésénél s az emlő megkeményedésénél, szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az úgynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít.

Fragner B. gyógyszertárából Prágában 203-III.

Ily kitünő hatásai következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerévé lett a népnek.

Ára egy nagy üveggel 1 frt, egy kis üv. 50 kr. Postával 20 krral több

A hol már genyedés mutatkozik, ott a legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszivja, kiéroti és kigyógyitja.

Egy szelencze ára 25 és 35 kr. Postával 6 krral több.

Óvás! Hamisitás elkerülés végett mindenki kérje a valódi készitményt a Fragner B.-féle gyógyszertárból Prágában és figyeljen, hogy a csomagolásnak minden oldala „Dr. a Rosa-féle életbalzsam“ ide nyomott kerek védjegye látható, ellenben a „prágai házi-kenőcs“ csomagolásának minden oldalán az ide nyomott háromszögü védjegy látható. — Hamisitások bejelentésekért mindenki díjat kap.

Elismerő okiratok ezrel bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Raktárok az alábbi gyógyszertárokban: TÖRÖK J., EGGER A., THALMAYER SEITZ és KOCHMEISTER utodai Budapesten és Köszegen FLODERER JENO mél, belváros (Csácsinovits-féle gyógyszertár).

A készitő föraktára: **FRAGNER B.** gyógyszertár a „fekete sashoz“ Prágában 203 sz; a Sporner-utcza sarkán.

Posta-küldemények azonnal.

Nyomatott Feirl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.